

ÉDITIONS *J*

På insidan

Pauline Hillier

Pauline Hillier

På insidan

Översättning: Emma Majberger

ISBN 978-91-527-8568-3

Les contemplées, Pauline Hillier

© La manufacture de livres, 2023 och Éditions J. 2024

Översatt från originalet på franska av Emma Majberger

Inlaga: Brytakuten AB

Omslag: © Kerstin Hanson

Tryckt av Scandbook i Falun, 2024

www.Éditions-j.se

Klockan är åtta och solen går ner över Tunis. I bilen varnar en polis mig: det kommer inte att bli lätt på platsen jag ska till, jag måste vara på min vakt och passa mig för alla. Jag vet inte vart de för mig, ingen har förklarat det. Folk har talat arabiska runt mig hela dagen, poliser har pratat i telefon, andra har bistert betraktat mig i flera minuter innan de suckat djupt, en jäktad och genomsvettig advokat, med en hel bunt mappar under armen och solglasögon i pannan, kom på blixervisit och försäkrade mig om att hon skulle göra allt hon kunde för att få ut mig, men ingen har berättat vad som ska hända. Det verkar självklart för dem. Men ju längre tiden går, desto mindre självklart är det för mig. Min hjärna skapar inre bilder av det polisen säger: "Det finns mörderskor. Var försiktig. Det går inte att lita på dem. De kommer plundra dig, de kommer slå dig, om inte ännu värre. Det finns galningar där." Jag biter ihop tänderna. Jag vet att han vill skrämma mig. Han kikar i backspegeln för att se min reaktion men

jag undviker noga hans blick. Jag vill inte ge honom den tillfredsställelsen. Jag låtsas vara tjejen som har varit med om en del, fast jag varit med om så lite. Jag betraktar landskapet genom bilrutan och försöker ta in så mycket som möjligt. Gatorna far förbi i dunklet. Bilister, motorcyklister och fotgängare försvinner bort på sina vardagsresor, med koncentrerade eller tomma blickar. Några nakna och dammiga träd gungar till när lastbilar passerar. En gathund lyfter benet mot en trädstam innan den lufsar vidare. Framför en livsmedelsaffär kommer en man ut med armarna i luften för att vifta bort en duvflock som gett sig på en säck med semolinagryn. Vi fortsätter vår färd. Det blir allt färre trafikanter. Jag kikar på vägskyltarna för att försöka lista ut vart vi är på väg, men det mesta står på arabiska. Gatorna liknar varandra och staden förvandlas snabbt till en labyrinth där chauffören medvetet verkar snurra runt för att jag ska tappa bort mig. Som om jag inte redan var tillräckligt borttappad.

I flera timmar kör de runt mig från den ena platsen till den andra. Mina fångslade handleder går från hand till hand, händerna drar mig från plats till plats. De skriker till mig på arabiska utan att bry sig om att översätta. De drar i mitt koppel som om jag vore ett skrämtdjur. Det skymmer och skuggorna sveper in gestalterna, sprider sig över gatorna, smyger sig in i bilen, trycker mig mot lädersätet, letar sig in i min hals och mina öron, fyller mig full-

ständigt. Efter en lång sträcka med enbart fasader saktar polisbilen äntligen ner, kör in genom en mäktig port och slukas av en mörk korridor. ”Välkommen till häktet”, säger chauffören med ett retsamt skratt. Jag ryser till när bilen försvinner in i monstrets gapande käftar. Portarna stängs bakom mig med ett olycksbådande oväsen, grindarna slår igen, rostiga gångjärn gnisslar, tunga kedjor kopplas fast. Den här gången är det på riktigt, fängelse-systemet har precis svalt mig. I en enda tugga. Jag får en stor klump i halsen och sväljer.

Polisen parkerar bilen, men ärligt talat vill jag inte gå ut längre. Han kliver ur, öppnar dörren för mig och tar mig i armen. Resten av färden blir till fots. Fortfarande i handfängsel eskorteras jag av två poliser längs en grusväg. Jag passar på att få en bild av stället. En hög mur med överhängande ståltråd utestänger oss från omvärlden. I slutet av vägen framträder en dyster cementbyggnad. På höger sida ligger en inhägnad innergård med en grupp män, de flesta är unga och barfota i dammet. De skockas längs stängslet för att snegla på curiositeten som dyker upp, söker min blick men utan att våga ropa på mig. Längre bort övervakar vakter dem med stränga blickar. På andra sidan köar en grupp framför en man som sitter på huk och delar ut mat. En röd röra slevas upp i en avskuren plastflaska. Det knyter sig i magen vid tanken på att nästa gång jag äter är det här. Men jag hinner inte tänka mer på

det innan poliserna knuffar mig i ryggen för att jag ska gå vidare. Vi kommer fram till byggnadens entré, kliver upp för yttertrappans tre cementsteg och går in. Ett gröntaktigt ljus ligger över rummet. Väggarna är gröna, golvet är grönt, möblerna är gröna, människorna är gröna, luften vi andas är grön. Så fort jag har kommit in blir även jag grön, en kraftig stank av avlopp och smutsiga kroppar får mig att vilja kräkas. En trädisk löper genom den stora salen. Så massiv att man skulle tro att den har sågats i ett enda stycke, precis som mannen vid luckan som min följeslagare börjar prata med. Denna Krampus väger nog minst hundra kilo. Bakom honom gapar långa hyllplan tomma, bara ett tjockt senapsfärgat dammlager täcker hyllorna. Det enda som syns är en enorm liggare. De ställer mig med ryggen mot väggen och säger att jag inte får röra mig. Tiden går. Vakter i svarta byxor och beige skjortor, med batonger, handbojor och nycklar vid bältet, går från den ena korridoren till den andra. De är tjocka, svettiga och skrämmande. Den enda kvinnan i gruppen sticker inte ut, fast hennes haltande gång och närsynta blick får henne att likna en figur i en humoristisk tecknad serie. Hon kommer fram till mig, stryker undan en av mina hårslingor och ger mig ett stort obehagligt leende som är ännu kyligare än en elak blick, innan några intagna ropar på henne längst bort i korridoren. Som en gås haltar hon iväg med tårna inåt och ryckiga steg. Försiktigt

lutar jag mig fram för att försöka se cellerna, till vänster och sen till höger, utan att lyckas urskilja särskilt mycket förutom galler med flagnande färg. Med jämna mellanrum passerar rader med intagna framför mig. De ser lömska ut: hotfulla, avtrubbade eller förlamade av trötthet. De är smutsiga, ovårdade, barfota och flera av dem har ärr eller nya sår i ansiktet. Det finns ungdomar också. Eländiga *slumdogs* som oavbrutet sopar och moppar. De är lakejer till vakterna som visslar eller skriker ut sina order till dem. Med böjda huvuden lyder de, som ynkliga små straffångar. Jag lägger märke till att det finns färska blodfläckar på flera ställen på golvet. Hemska scenarier far genom mitt huvud. Jag koncentrerar mig för att inte få panik och för att vara beredd på alla eventualiteter. I mitt missmodiga ansikte tänds plötsligt två svarta, glansiga pupiller. Jag knyter händerna och spänner musklerna, för första gången i mitt liv gör jag mig beredd att slåss. Mina händer är redo att klippa till var som helst, hur som helst, vifta i luften och svänga från vänster till höger, så gott de kan. Känslan att behöva försvara mig är ganska ny. Jag har ingen aning om hur jag ska göra, men om det behövs kommer jag klippa till på måfå. Fast just nu är det bara mina ångestladdade tankar och ett par envisa flugor som attackerar mig. Håller jag redan på att förlora vettet? Bara ett par timmar som fånge och jag tappat kontrollen. Den verkliga striden pågår faktiskt inne i mitt huvud,

rädslan och förnuftet går en förfärlig rond. På avstånd hörs kvinnoröster ropa. Då och då svarar en vakt på det de frågar efter, vatten här, eld där. Jag är livrädd för att hamna i samma cell som kvinnorna. Jag föreställer mig dem lika skräckinjagande som deras manliga motsvarigheter. Jag vill inte tillbringa natten tillsammans med dem. Jag skulle hellre sättas i isolering. Jag vill tala med en advokat, med ambassaden, med någon som skulle kunna svara på mina frågor, förklara vad det är som händer. Jag har fallit ner i en brunn, men ingen räddning verkar vara på väg för att dra upp mig.

Till och med de båda poliserna som eskorterat mig smiter sin väg. När pappersexercisen väl är avklarad tar de farväl av föreståndaren utan att ge mig så mycket som en blick. De går längs huvudgången, kliver in i bilen, kör ut genom porten, rullar på gatorna genom staden, kommer fram till polisstationen, parkerar bilen, går uppför traporna, tar av poliskepsarna, drar händerna genom håret, tar av sig uniformerna, hänger upp handbojorna på krockar, tänder en cigarett och går hem. Jag skulle vilja att de tar mig med hem till sig. Hem. Jag skulle vilja ligga hopkurad på soffan mellan dem och deras fruar medan midagen puttrar på spisen. Hem. Jag skulle vilja dra på mig deras pyjamas och lägga mig i deras sköna sängar. Hem. Jag skulle vilja vara var som helst men inte här. Jag vill inte stanna. Jag känner mig som ett övergivet barn första

dagen i skolan. En skola i en skräckfilm. Magisterns skrivbord framför mig är gigantiskt, närvaroboken enorm och jag är så liten, mindre och mindre och redan i skamvrån. Men det finns inget mushål vid golvlisten som jag kan fly genom. Den haltande jättekvinnan kommer mot mig igen. Hårdhänt griper hon tag i mina handleder och tar av handfångslen. Sen sluter sig hennes enorma fingrar om min överarm och hon drar mig mot sig. Så där ja, nu tar hon med mig till sin håla för att sluka mig. Hjärtat bankar vilt och det knyter sig i magen, jag får panik och är väldigt nära att ropa på hjälp. Men inget händer, bara några meter längre bort drar hon upp sin nyckelknippa, öppnar gallret och knuffar in mig. Jag får se mitt härberge för natten. Det är redan proppfullt. Jag vet inte om det är ett gott tecken. Så fort jag kommer in i rummet minns jag polisens hotfulla varningar: "Mörderskor. Galningar. Kommer plundra dig. Slå dig. Om inte ännu värre." Vad kan vara värre? De kan väl ändå inte döda mig? Det får de inte. Och vilka är det egentligen jag ska akta mig för? Vakterna? De intagna? De unga? De gamla? De som ler eller de som är tillbakadragna? De som verkar självsäkra eller de försynta? Jag granskar dem en och en för att försöka hitta mörderskorna, psykopaterna, våldtäktskvinnorna, barnäterna. Tusentals förfärligheter far genom huvudet. Osammanhängande fängelsebilder dyker upp i minnet. Jag försöker komma ihåg, det skulle

kunna vara en hjälp. Jag erinrar mig den där filmen om en amerikanska som felaktigt fängslats för droghandel. Blev hon slagen och plundrad? Våldtogs hon? Tafsade de gamla intagna på henne i duschen? Jag minns inte längre. Jag är helt slut. Jag skulle vilja sova men vad händer om jag blundar? Så jag förblir på min vakt, med fingret på avtryckaren. Något har klickat igång i mig. Med en kniv mellan tänderna är jag redo för strid. Inne i skallen har jag en liten coach som far runt. Han går fram och tillbaka och försöker lugna mig: ”Det kommer ordna sig, gumman, du vet hur man kämpar. Om du måste försvara dig får du göra det, det klarar du. Visa inte att du är rädd. De är inte starkare än du. Du kan slåss. På strategiska ställen, kommer du ihåg? Jodå! Vi gick ju en kurs i självförsvar. Du kommer att minnas, ansträng dig bara så kommer det tillbaka. Näsan, ja det är bra! Underifrån, precis. Och hakan? Ovanifrån, bra! Rena och bestämda slag för att visa dem att du kan. Var redo. De ska få se vem de har att göra med. Du är inte rädd för dem, du är inte rädd för något!” Snabbt sjunker jag ner mot den första vägg jag hittar för att inte märkas. Den lilla coachen i mitt huvud fortsätter sitt peptalk: ”Det är nästan som Expedition Robinson, förstår du. Fast utan strand och palmer, men målet är detsamma: dricka, äta, skapa allianser, vinna utmaningar för att överleva och tävlingar för komforten, leva liksom. Det kommer gå väldigt fort och du måste ha

en plan.” Jag är så upptagen med dessa överlevnadstankar att jag inte lägger märke till den andra lilla coachen, den förnuftiga, den som tänker att polisen säkert sagt det där för att skrämma mig, den som lägger sin svala hand på min brännheta panna för att lugna mig och som viskar i mitt öra: ”Bli intenojig nu, andas djupt och försök sovalite.” Jag hör honom men lyssnar inte längre. De inackorderade ser faktiskt mer ömkliga än farliga ut. Deras ansikten är slutna men de har inga knivsår på kinderna. Kläderna är smutsiga och sjaviga, håret tovgigt och alla verkar utpumpade. Den haltande, närsynta vakten slänger till mig en flaska vatten, en filt och en sovmatta innan hon stänger gallret. Rummet är nog tjugo kvadratmeter. Det är en tom och naken låda bakom en gallervägg. Där jag befinner mig i rummet kan jag se och synas av vakten vid disken, vilket lugnar mig rejält. Jag förmodar att han kommer skydda mig om jag blir påhoppad. Jag hoppas åtminstone att våldet inte kommer från honom eller från dem som stryker omkring i korridorerna och spanar på mig med en lysten och hungrig blick varje gång de går förbi.

Vi är minst trettio i cellen, gamla, unga och till och med en bebis på knappt ett år som tultar omkring i sockor på sovmattorna. Stanken är outhärdlig. En blandning av kiss, skit, svett och lort. I den här mixen klarar jag inte att urskilja var dunsterna kommer ifrån. Jag skulle inte

kunna avgöra om kisstanken som sticker i näsan kommer från toaletten till vänster om mig, från madrassen under mig, från den gamla darrande tantens kjolar till höger om mig eller från bebisen som gjort på sig i sin pyjamas. Stackars lilla barn. Kommer han att minnas sin barndoms fängelsetid? Kommer alla sorgsna ansikten att inpräntas i hans minne? Vet han om att han är inspärrad? Förstår han att inget av det här är normalt? Hur många i rummet är det som, precis som han, inte har något där att göra?

På väg till polisstationen fick jag se hur hänsynslöst även häktade kastades i fängelse. Och själv var jag inte det minsta kriminell. Men vem bryr sig? Bara in med hela bunten i fängelsehålan i väntan på svar. Till och med gamla, till och med unga, till och med mammor, till och med småbarn i pyjamas. Så att de kissar på sig i pyjamasarna. Vad tjänar det till att hålla sig när allt runt omkring är lortigt? Jag hade också gärna kissat på mig. Vad spelar det för roll? Jag vägrar gå på toaletten, en enkel latrin i ett hörn, knappt dold bakom en halvhög vägg och utan annan spolning än en plastkanna. Jag är rädd för vad jag kan få se, rädd för kackerlackor, rädd för bajs, rädd för kackerlackor i bajset. Men lukten är överallt på mig, på huden, i håret, i kläderna och i munnen. Jag knäpper jackan hela vägen upp och drar in händerna i ärmarna, jag drar in mig själv som en snigel i sitt skal och sen rullar jag ihop

mig på mattan med armen under kinden. Det har blivit natt och det är kyligt. En gammal tant vaggar med huvudet och snyftar olyckliga strofer. Ber hon? Beklagar hon sig över det som har hänt henne? Jag skulle vilja trösta henne. Nej, det är inte sant, jag skulle vilja att hon slutar gråta, jag skulle vilja att hon tiger, jag skulle vilja att de håller käften allihop, jag skulle vilja att det blev tyst, jag skulle vilja att de sov, jag skulle vilja vara den enda vakna i rummet, jag skulle vilja bli lugnad av en snarkande och harmlös massa. Jag aktar mig mest för de yngsta och släpper dem inte med blicken. De har bildat en liten cirkel och låter cigaretter gå runt, tänder hela tiden nästa innan den första slocknar så att glöden aldrig tar slut. Det enda de har frågat är om jag har eld. De bryr sig inte riktigt om något annat, vem jag är eller hur jag mår. De hade kanske kunnat vara nyfikna på vad som har fört mig till det här råtthålet, men de är alltför trötta för att hitta rätt ord på franska. Jag ser hur de tar cigaretten med sina smutsiga fingrar och naglar, för den till läpparna och skickar den vidare till grannen. Vilka trick har de där händerna haft för sig? Vilka är deras dolda talanger? Kan de stjäla, slåss eller döda? Kan de dyrka upp lås? Trolla bort lik? Vilka är de här kvinnorna som jag delar straff och rum med? Hur många dagar har de varit här? Känner de varandra? Är de kriminella på riktigt? Jag är rädd och jag skäms över att vara rädd. Jag känner medlidande och jag skäms över

att känna medlidande. Jag är ledsen och jag skäms över att vara ledsen. Alla mina känslor blandas ihop. Jag skulle vilja prata med dem men jag är helt slut. Jag använder den lilla energi jag har kvar till att noga vaka. Jag spanar efter blickar, analyserar beteenden, försöker förutse förflyttningar och förstå vad de säger till varandra. Jag koncentrerar mig för att inte sänka garden, inte somna, eller sent i så fall, i gryningen när alla slumrar, när faran är mindre och bara ett par minuter, minsta möjliga för att överleva, som en soldat i fält. Trots det bleka ljuset som lyser hela natten i salen somnar den ena kvinnan efter den andra. Lite lugnare, och hur som helst alltför trött för att kämpa emot, låter jag till sist lössen på sovattan ge sig på mitt huvud och blundar.

Ett par timmar senare serveras frukosten. Ont i huvudet, stel i kroppen och brödbitar på en bricka. Det är svårt att vakna. Tillbaka till verkligheten. Och jag vill inte vara i den här verkligheten. Från det att jag slår upp ögonen minns jag allt som hänt. I ett annat sammanhang skulle jag dra filten över huvudet och bara vägra denna nya dag, borra ner mig i sängen och somna om, men i dag luktar filten kiss. Att jag inte har blivit angripen under natten är ändå en bra prestation. Någon har tagit min vattenflaska, ja ja, jag är ingen materialist. De andra har också överlevt. Alla har svullna ögon av för lite sömn eller för många tårar. Den lilla pojken klarar sig rätt bra.